СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 157. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 9-го ЛИПНЯ 1949. No. 157. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JULY 9, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ДВОХ СЕНАТОРІВ ПРОТИ АТЛАНТІЙСЬКОГО ПАКТУ

Вашингтон, 8. липня. — Під час вчорашнього, вже третього з черги дня сенатських дебат в справі ратифікації Атлантійського пакту, двох сенаторів висловилися проти нього. Після гарячої піддержки пакту сенаторами Конелі і Ванденберґом, сенатор Форест С. Даннел, республиканець з Мізурі, заявив, що він голосуватиме проти пакту, бо його вважає „блянко-чеком" Америки для всіх інших партнерів договору. Він думає, що цей договір впродовж 20 років може кожної хвилини змусити Америку до війни, на випадок „будь-якого більшого заколоту". Сенатор Ралф Е. Фландерс, республиканець з Вермонт, зі свого боку заявив, що він теж „здержиться від апробати" договору, якщо уряд раніше не дасть йому публично два запевнення щодо здержання від „психологічної війни проти Советів та щодо створення партнерами договору „своєрідних" Об'єднаних Націй з міжнародною збройною силою. На цю тему сьогодні мала б бути внесена нова резолюція. Кінцеве голосування над договором мало б відбутися в найблищий понеділок і прихильники договору роблять зусилля для здобуття його одноголосного пітвердження. Під кінець нарад виявилося, що ще деякі сенатори задумують забирати голос і тоді кінцеве голосування відбулося б у вівторок або в середу.

ПРИСЯЖНІ ПРОДОВЖУЮТЬ НАРАДИ В СПРАВІ ГІССА.

Ню Йорк, 8. липня. — Справу Алджіра Гісса, обвинуваченого за кривоприсяжність та зраджування державних таємниць советським агентам, передано вчора після полудня лаві присяжних, яка після 6 годин нарад не могла видати свого вердикту. Як на запит федерального судді, Семюела Г. Коуфмена, чи можна сподіватися вердикту в скорому часі, форман присяжних, Гюберт Е. Джеймс, відповів, що такої можливости він не бачить, суддя казав замкнути присяжних в готелю і їхні наради мали початися знову сьогодні рано. Передаючи справу присяжним, суддя заявив, що як вони вірять головному свідкові обвинувачення, В. Чемберсові, то вони повинні признати вину Гісса в обох обвинуваченнях, а якщо вони думають, що правду має Гісс, тоді повинні його звільнити.

ДЕЙВІС ПРИСТАВ ДО КОМУНІСТІВ З РАСОВИХ МОТИВІВ.

Ню Йорк, 8. липня. — На вчорашній судовій розправі проти 11 членів американського комуністичного Політбюра зізнавав третій обвинувачений, міський радник Бенджемін Дж. Дейвіс, джюніор, мурин, предки якого були невільниками. Дейвіс, що закінчив правничі студії, заявив, що до комунітів він пристав, бо вірив, що тільки встановлення комуністичного режіму в Америці принесе повну рівноправність „його народові" в цій країні. До такого висновку він прийшов під впливом комуністичної літератури і пропаганди, як теж в переконанні, що муринам діється кривда в Америці.

ЛІВІ ДОМАГАЮТЬСЯ ВІДКИНЕННЯ ПАКТУ.

Ню Йорк, 8. липня. — Група 216 духовників, виховників, робітничих провідників, письменників та інших осіб, переважно відомих симпатиків комунізму, вислала вчора членам Сенату листа, домагаючись відкинення Атлантійського пакту, як „знаряддя нової війни". В листі повторюються добре відомі фрази організованих комуністами конференцій з-під знаку „мирного наступу". Заявляючи, що „різні політичні і господарські системи можуть існувати разом в мирі", автори листа домагаються, щоби „Америка була готова, разом з усіми іншими волелюбними народами, дати свій вклад для вможливлення од-

ПІРІНСЬКОГО ВІДСТАВИЛИ НА ЕЛЛІС АЙЛЕНД.

Ню Йорк, 8. липня. — Іміґраційна і Натуралізаційна Служба скасувала вчора кавцію відомого діяча про-комуністичного Конґресу Американських Словян, Георґія Н. Зайкова, аліяс Джорджа Пірінського, та відставила його на Елліс Айленд для переслуханя в справі депортації, як не бажаного чужинця. Пірінський був вперше заарештований ще у вересні минулого року і опісля звільнений за кавцією 1,000 долярів. Уряд закидує йому приналежність до „організації, яка проповідує, вчить і змагає до поваления силою і насильством уряду Злучених Держав Америки".

УРЯД ПОСЕРЕДНИЧАЄ В СПОРІ В СТАЛЬНІЙ ІНДУСТРІЇ.

Вашинґтон, 8 липня. — Федеральний уряд рішив вчора посередничати в припинених переговорах між Стальною Корпорацією Злучених Держав і Об'єднаними Стальними Робітниками Америки (СІО) в справі пенсії, підвишки платні та інших домагань Юнії і негативного становища Корпорації. Юнія, як відомо, заповіла, що „дальшим кроком" може бути тільки страйк. Директор Федеральної Служби Посередництва і Погоджування, С. Чінґ, звернувся вчора телеграфічно до діючого заступника президента Корпорації, Джана А Стівенса, та голови Юнії і СІО, Филипа Морея, пропонуючи їм конференцію в своєму бюрі в понеділок після полудня. Чінґ заявив, що він не має готової пропозиції на полаґодження справи, але якщоб спору не пощастило розв'язати, він домагатисьме відложення страйку та продовження переговорів.

С. І. О. БАЧИТЬ ПІДСТАВИ НА ДОМАГАННЯ ПІДВИШКИ ПЛАТНІ.

Ню Йорк, 8. липня. — Конґрес Індустрільних організацій (СІО) заповів проголошення в найблищому тижні двох звідомлень, в яких доказує, що зарібки американської індустрії в першому кварталі цього року виправдують домагання чергової підвишки заробітної платні для робітників, без рівночасної потреби підвишки цін на промислові продукти.

ПРЕЗ. ТРУМАН ДОБРОЇ ДУМКИ ПРО СВІТОВИЙ МИР І ГОСПОДАРСТВО КРАЇНИ

Вашинґтон, 8 липня. Президент Труман висловився вчора оптимістично про можливості повного замирення в світі та про господарське положення в цій країні. Відповідаючи на запити на своїй тижневій пресовій конференції, та зокрема коментуючи виступ сенатора Ванденберґа в Сенаті в обороні Атлантійського договору, президент Труман заявив, що світ, по його думці, поступає повільно але прямо до повного замирення та що та ціль при дальшій добрій волі буде досягнена. При цій нагоді президент пригадав, що він тепер, як і раніше, вважає, що одним з головних засобів в змаганні до миру є поступове роззброєння. Президент Труман висловився теж оптимістично щодо господарського положення в Америці, але відмовився коментувати причини цего оптимізму, заявляючи, що вони будуть подані в його піврічному господарському звіті до Конґресу. Він відмовився теж від коментарів на тему фінансового положення в Британії.

ЗБІЛЬШЕНО РАДІЄВУ СИЛУ „ГОЛОСУ АМЕРИКИ"

Бостонн, 8 липня. Волтер С. Леммон, президент Ворлд Вайд Бродкестинґ Корпорейшен, що контролює найсильніші короткофильні радіостанції на східному побережжі, повідомив вчора, що Федеральна Комунікаційна Комісія уповноважнила його збільшити силу одної з бостонських станцій до 120 кіловатів, отже майже вдвоє. Ця нова радіовисильня, одна з наймогутніших в світі, буде використана головно для пересилки „Голосу Америки" до країн за залізною заслоною.

СОВЄТИ ПРОТЕСТУЮТЬ В СПРАВІ ПЕРЕСЛУХАННЯ ЗАЛОГИ КОРАБЛЯ

Вашинґтон, 8 липня. Совєтський амбасадор Панюшкін вніс протест до державного департаменту проти „незаконного акту" урядників Іміґраційної Служби, який мав заключатися в тому, що іміґраційні власті ввійшли на совєтський пароплав „Дімітрій Донской" в порті Елизабет, Н. Дж., та переслухували капітана і залогу в „політичних справах". Державний департамент, не знаючи подробиць справи, обіцяв провірити її.

СТРАТИЛИ ДВОХ ЗЛОЧИНЦІВ З НЮЙОРСЬКОГО ВОДНОГО ФРОНТУ

Оссінінґ, Н. Й., 8 липня. Вчора в тюрмі Сінґ Сінґ страчено на електричному кріслі Джана Діна і Ендру Шерідана, засуджених за голосне свого часу вбивство Ентоні Ґінца, боса портових вантажників в Ню Йорку, за те, що не хотів підчинитися ґенґстерській банді. Третього обвинуваченого і засудженого на смерть за цей злочин, Деніла Джентіля, помилувано, бо він допоміг в розкритті злочину.

ПАРИЖСЬКЕ „УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО" В ДАВНІЙ ФОРМІ.

Парижське „Українське Слово", що під час війни було перестало появлятися і опісля деякий час виходило в малому форматі, друковане на міміоґрафі, тепер знову появляється в давній, звичайній формі. Директором видавництва є Л. Е. Гузар.

ДОЛЕС ІМЕНОВАНИЙ СЕНАТОРОМ

Ню Йорк, 8 липня Губернатор Тамас Дюї іменував вчора свого політичного дорадника в закордонних справах та визначного міжнародного правника, Джана Фостера Долеса, сенатором Злучених Держав, на місце, опорожнене резигнацією Роберта Ф. Ваґнера. Ще вчора ввечорі Долес відлетів до Вашинґтону, де вже сьогодні мав би перейти відповідні формальності, зв'язані з його новим призначенням. На цьому пості він залишиться аж до виборів в листопаді, в яких він, згідно зі заявою губернатора Дюї, буде дальше республиканським кандидатом. З боку Демократичної партії заповідається кандидатуру бувшого губернатора Герберта Г. Лімана, який докищо ще обмірковує справу прийняття кандидатури.

ВСТАНОВЛЕНО ДАТИ ЛІКВІДАЦІЇ І.Р.О.

СПОСТЕРІГАЧІ СТВЕРДЖУЮТЬ, ЩО „СВІТ ВТОМЛЕНИЙ" ПРОБЛЕМОЮ СКИТАЛЬЦІВ

Женева, 8 липня. Загальна Рада Міжнародної Організації для Збігців (ІРО) вирішила вчора кінцеві дати для остаточної ліквідації цеї міжнародної організації. Ліквідація ІРО має відбутися такими етапами: Дня 31-го серпня цього року мається припинити прийняття нових втікачів під опіку і охорону ІРО; дня 31-го грудня цього року припиниться нові прийняття до таборів ІРО; дня 30-го червня 1950-го року буде остатончо припинена всяка діяльність ІРО. Рада рівночасно поінформувала всіх директорів ІРО негайно відмовити всякої допомоґи і опіки усім скитальцям, які без оправданих причин відкинуть пропозиції організації на переселення. Ціла сесія Ради позначалася загальним бажанням приспішити ліквідацію ІРО, а один з довголітних спостерігачів заявив, що „світ вже втомлений проблемою втікачів". З поінформованих джерел заявляють, що з американського боку видвигнеться пропозицію створення якоїсь нової організації, яка після ліквідації ІРО продовжувала б піклування тими втікачами, які „не дають ознак зникнення як феномену модерного світу".

КОМУНІСТИ ЗААРЕШТУВАЛИ АМЕРИКАНСЬКОГО ВІЦЕКОНСУЛА В ШАНХАЮ

Шанхай, 8 липня. Комуністичні власті заарештували вчора місцевого американського віцеконсуля, Вилйема Оліва, задержуючи його без повідомлення на поліції. Великими зусиллями пощастило тільки ствердити, що Оліва заарештовано під час паради мамутів з нагоди роковин випадку на мості Марко Польо, що попередив вибух китайсько-японської війни. Оліва заарештовано під замітом, що він „перескаджав в параді".

НОВА ПРЕЗИДІЯ У. Н. РАДИ

На другій сесії УНРади, що відбулася в днях від 23-го до 27-го червня в одному з міст Західної Европи, вибрано нову Президію в такому складі: Проф. д-р Борис Іваницький (УНДС) — голова; д-р Степан Баран (УНДО), інж. Осип Бойдуник (ОУН), проф. Іван Вовчук (ОУНР) та інж. Григорій Денисенко (СУС) — заступники голови; ред. Микола Степаненко (УРДП) — секретар. Склад нововибраного Виконного Органу був поданий на цьому місці в попередньому числі цього щоденника.

СОВЄТСЬКІ ЗАХОДИ ДЛЯ ВСТАНОВЛЕННЯ „ВСЕ-КОРЕЙСЬКОГО УРЯДУ"

Суел, Корея, 8 липня. Контрольований Совєтами комуністичний режім Північної Кореї проголосив вчора „загальні вибори" на день 15-го вересня, з метою вибрати „спільний парлямент", що з черги має встановити „все-корейський уряд". Згідно з повідомленням, цей „все-корейський" уряд мав би охоплювати Південну і Північну Корею та унезалежнитися від Злучених Держав, Совєтського Союзу і Об'єднаних Націй.

ДВІ УКРАЇНСЬКІ РОДИНИ НА ФАРМІ БРАТА ПРЕЗИДЕНТА ТРУМАНА.

Филаделфія, 8. липня. — З канцелярії ЗУАДКомітету повідомляють, що останнім транспортом нових іміґрантів причалили до порту Ню Орлін дві українські фармерські родини, що приїхали на завірення та працюватимуть на фармі брата президента Трумана в Мізурі. Це родини Ковалевичів і Хлистунів, обі по чотири особи: родичі і по двоє дітей. Урядова Переселенча Комісія у Вашинґтоні висловилася з окремим признанням про Український Переселенчий Осередок в Ню Орлін, з п. Іваном Зазуляком на чолі, за їх вмілу працю при полагоджуванні формальностей при відборі нових іміґрантів з корабля.

Одна українська родина приїхала до Меріленду на завірення відомого американського героя, ген. Деворо.

УВАГА АМЕРИКАНСЬКОЇ ГАЗЕТИ ДО УКРАЇНСЬКОГО СВЯЩЕНИКА-СКИТАЛЬЦЯ.

„Ди Спрінґфілд Дейлі Нюз" (Масачусетс) з 29-го червня надрукував на першій сторінці обширний репортаж про українського греко-католицького священика, о. Ярослава Кекіша, що недавно приїхав до цеї країни з европейської скитальщини і тепер працює парохом української католицької церкви в Саут Дірфілд. В репортажі, базованому на інтерв'ю кореспондента згаданої газети з о. Кекішом, говориться багато про Україну та українську визвольну боротьбу, зокрема про большевицькі знущання над українцями та большевицькі переслідування

СНАЙДЕР І КРИПС ШУКАЮТЬ РОЗВ'ЯЗКИ ФІНАНСОВОЇ КРІЗИ

КОНФЕРЕНЦІЯ В СПРАВІ ГОСПОДАРСЬКОГО ПОЛОЖЕННЯ БРИТАНІЇ ПРИ СПІВУЧАСТИ КАНАДИ.

Лондон, 8. липня. — Сьогодні, в 11-тій годині рано, тут має початися конференція британського канцлера скарбниці, сер Стаффорда Крипса з американським секретарем скарбу, Джаном В. Снайдером, в справі фінансової крізи Британії та зв'язаних з нею загальних господарських комплікацій. В конференції, що буде вступом до доміняльної конференції в цій справі, яка почнеться в найблищу середу, візьме участь канадійський міністер фінансів, Доґлес С. Аббот. Після того, як фінансова кріза Британії стала загально відома у зв'язку зі заявою Крипса в парляменті про двомісячне здержання всіх нових британських закупів в Злучених Державах і в Канаді для збереження британських золотих і долярових резервів, британський уряд не втрачає ані одної хвилини, щоб знайти відповідну розв'язку крізи. Сьогоднішня конференція почнеться майже безпосередньо після приїзду Снайдера з Парижа. В парижських колах вважають, що на конференції в Лондоні американський та британський міністри фінансів обговорюватимуть загальне фінансове положення західних країн. Вже тепер заповідається широкі розбіжності американських і британських думок щодо короткореченцевих заходів для переможення крізи. Британські домінії мали б більше схвилюватися до американських думок. Загально вважається, що крізу можна буде перемогти, головно завдяки добрій волі Злучених Держав прийти в цій справі з якнайбільшою допомогою.

БРИТАНІЯ ЗАЛИШАЄ АМЕРИЦІ ВІЛЬНУ РУКУ В СПРАВІ НІМЕЦЬКОЇ ТОРГОВЛІ.

Франкфурт, 8 липня. — У зв'язку з власними фінансовими труднощами Британії, британські власті думають віддати Америці повний голос в торговельних справах Західної Німеччини, припиняючи рівночасно свою допомогу для німецького господарства. В цій справі вже в найблищому часі мав би бути підписаний відповідний договір.

ВІЙСЬКО РОЗВАНТАЖУЄ КОРАБЛІ В ЛОНДОНСЬКОМУ ПОРТІ.

Лондон, 8 липня. — Після безуспішних заходів полагодити страйк портових робітників в Лондоні, британський уряд рішив вчора використати військові частини для вивантаження з кораблів товарів, що скоро псуються, головно м'яса. Зусилля уряду й працедавців для полагодження страйку продовжуються.

ДАЛЬШИЙ ПРОҐРЕС НА КОНФЕРЕНЦІЇ В СПРАВІ АВСТРІЇ.

Лондон, 8 липня. — Заступники міністрів закордонних справ чотирьох великодержав зробили вчора дальший великий проґрес на конференції в справі підготовки проєкту мирового договору з Австрією. Ухвалено дві важливі статті про звільнення Австрії від сплати воєнних відшкодувань та признаючи Югославії право на конфіскату австрійського майна на югославській території, характером тих же відшкодувань.

ТОРГОВЕЛЬНА КОНФЕРЕНЦІЯ МІЖ СОВЄТСЬКОЮ І ЗАХІДНИМИ ЗОНАМИ НІМЕЧЧИНИ.

Берлін, 8 липня. — Вчора тут почалася конференція між представниками совєтської й західних зон Німеччини, в справі відновлення нормальних стосунків, „прінціпово" ухвалених Радою міністрів закордонних справ чотирьох великодержав на конференції в Парижі. Предметом нарад є теж справа створення спільної совєтсько-західної торговельної організації. Позитивне вирішення головних справ на цій конференції могло б мати вплив і на загальні совєтсько-західні торговельні стосунки.

СОВЄТСЬКА ЗАГРОЗА ДЛЯ ФІНЛЯНДІЇ.

Гельсінки, 8 липня. — У фінських політичних колах стверджують, що хоча Совєти не зареаґували безпосередньо своїм відношенням до Фінляндії після приступлення Норвеґії і Данії до Атлантійського пакту, проте було б наївно думати, що вони цю справу цілком залишили. Навпаки, є багато пропагандивних й дипломатичних познак, що Совєти змагають до повної контролі цеї країни, але роблять це поступово, щоб не викликувати драстичної реакції західних союзників.

ІТАЛІЯ ПРОДОВЖУВАТИМЕ ЗАХОДИ В СПРАВІ ТРІЄСТУ

Рим, 8 липня. — Італійський заступник міністра закордонних справ, Джіюсепе Брусаска, заявив вчора в парляменті, що уряд продовжуватиме заходи, щоб добитися прилучення вільної території Трієсту до Італії. Свою заяву він зложив у зв'язку з італійським протестом проти анексії Югославією адміністрованої нею частини вільної території. Урядову заяву італійський парлямент прийняв з великим ентузіязмом.

„ЗАПОМОРОЧЕННЯ ВІД УСПІХІВ" ТЕЖ В БОЛҐАРІЇ.

Белґрад, 8 липня. — В Болґарії, подібно як і в усіх інших сателітських країнах, з великою точністю повторюється кривава практика „безкровної революції" в Совєтському Союзі. Негайно після перебрання влади, місцеві большевики почали переводити драстичну колективізацію сільського господарства, що викликало не тільки сильну опозицію селянства, але і великі господарські шкоди. Тепер той же сам уряд рішив злагіднити процес колективізації, поробити відповідні уступки в користь приватної власности і покарати тих, що занадто ревно переводили наказану ним колективізацію.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДОПОМОГТИ У. Н. РАДІ

В надісланій з Европи статті про другу сесію Української Національної Ради, яку поміщено у вчорашньому числі, згадується, що „Українська Національна Рада стоїть на засаді: діяти власними силами українського народу". З цього логічне заключення, що українці повинні піддержувати УНРаду не тільки морально, але теж і матеріяльно, бо без матеріяльних засобів годі вести в чужих країнах і на чужих мовах навіть саму тільки інформативну акцію про Україну. Ясно, що в теперішніх обставинах Українська Національна Рада може ці матеріяльні засоби дістати в першу чергу від тих своїх рідних, що живуть на американських землях, себто в Злучених Державах і Канаді.

Американські та канадійські українці завжди підкреслювали, як збирали жертви на старий край, що українську справу треба спирати на власні сили українського народу. Тому знали і знають, що їм треба допомогти матеріяльно теж і УНРаді. В такому розумінню вислали вони першу грошеву допомогу. Український Конгресовий Комітет вислав її від імені американських українців в такому часі, коли сам не міг звязати кінців докупи. Прямо було соромом цього не зробити, а тепер приходиться УККомітетові думати над дальшою допомогою УНРаді, коли він опинився уже в такому важкому матеріяльному положенню, що може прийдеться скоро ліквідувати навіть і його інфоматинво-публіцистичну працю, якщо громадянство не поспішить негайно з матеріяльною піддержкою.

В Америці ми завжди вели і ведемо усю нашу працю виключно нашими власними засобами. Американці, що не є з українського роду, а які нам у тій праці помагають, роблять це головно з ідейного переконання, з щирої симпатії до українського народу та його геройської визвольної боротьби, бо те, що їм приходиться час від часу за труд заплатити, є по правді дуже малою, а й ніякою заплатою в чисто матеріяльному розумінню. Подібне буде й з політичною та інформативною акцією УНРади в Европі. Тільки така акція, яка спирається на українські сили і засоби та на щирих приятелях-чужинцях, може бути наскрізь самостійною та ідейною й до неї навіть найбільший ворог мусить ставитись з повагою. Тільки акція, що спирається на цій праці, що український нарід, як проливав кров за свою волю, так її буде далі проливати, поки цеї волі не здобуде, є акцією, достойною українського імені. Одначе оперта на силу, завзяття і геройство українського народу не виключає допомоги Україні з боку демократичних потуг. Нам навіть треба її потуги переконувати, що вони повинні помогти українському народові визволитись, коли хочуть жити у вільному світі. Але навіть на акцію інформування демократій про українську справу треба матеріяльних засобів. Ці засоби приходиться зложити в Европі тим українцям, що опинились на еміграції. Одначе ця українська еміграція живе в таких злиднях, що їй неможливо виконати цей обовязок навіть при найбільших зусиллях і найбільшій жертвенности. Тому, зовсім природно, треба допомоги УНРаді нам, американським та канадійським українцям. Так є, що не смієо припинити політичної акції, яку веде в Америці наш Український Конгресовий Комітет, ні не можемо відмовити допомоги, якої потребує Українська Національна Рада на оборону і висвітлювання української справи в Европі.

На вищий ступінь громадської зрілости!

Наше громадське життя, в усіх різноманітних проявах, все ще є далеке від задовільного, навіть як для наших досить обмежених можливостей. Чи це будуть наші численні акції, чи це будуть культурні виступи, чи будь-який інший прояв нашого громадського життя, ми завжди зустрічаємо рішучо забагато недомагань, що легко можна б оминути чи усунути, якщоб ми всі виявили відповідну дозу нашої громадської зрілости. Бо причини тих недомагань, в багатьох випадках навіть разячої примітивности, є насамперед серед нашого громадянства, в його наставленні і підході до громадських справ та його реакції на поодинокі громадські явища. У нас немає головно тої необхідної рівноваги, такої характерної для всіх суспільних проявів англосаксів. Ми часто попадаємо в екстреми та втрачаємо спроможність оцінювати „холодним розумом" і поступати справді по-громадському. Серед нашого загалу спостерігається загальний нахил переоцінювати або недоцінювати поодинокі суспільні явища, зустрічається часто гарячковість і нервозність, що межує з гістерією, то знову якусь дивну байдужність і нехіть. Одне і друге є наскрізь негативне і типове для громадської незрілости.

Багато всіляких конкретних прикладів дає нам під цими оглядами наша редакційна практика. Свого часу ми почали друкувати в цьому щоденнику дискусійні статті на тему наших „основних проблем". Зразу тільки з трудом можна було читачів „розбурхати" та заставити їх забрати голос в дискусії. Але опісля, як деякі почали той голос забирати, довелося дальшу дискусію припинити. Бо замість речевих тверджень і протитверджень, посипались лайки, що майже виключно стосувались осіб дискутантів і не обговорюваної справи. Замість оборонити і доказувати свої погляди речевими доказами і аргументами, дискутанти в більшості переходять на особисту лайку, недопускаєму і каригідну в громадському житті. В таких обставинах виключений будьякий позитивний результат. При цьому треба додати, що нові імігранти під цим оглядом далеко більше грішать ніж місцеві громадяни, хоча і ті не завжди вдержують „лінію".

Такі і подібні прояви зустрічаться не тільки в дискусійних статтях, але й ін. голосах. Скрізь помічається той самий не-громадський нахил „заткати рота" опонентові не речевими аргументами, але криком і лайкою. Ще в інших випадках подибується дивні претенсії до „компетенцій". Конкретно: один зі звичайних собі громадян пише до газети та висловлює свою думку в одній справі. Форма його вислову прилична, думки етичні, отже він має повне право на те, щоби його голос був опублікований. Але це не подобається другому читачеві, який силою своїх компетенцій бажав би „закрити рота" першому, бо він не погоджується з його думками. І замість ці думки речево опрокинути, аргументами виявити їх неслушність чи навіть шкідливість, він пустословно „характеризує" ці думки та їх автора. І газету теж.

Усі ми є свідками та припадковими чи обов'язковими читачами повені всіляких „відкритих листів", „спростовань" і „заяв" в українській пресі на еміграції в Европі. Вовтузяться там в калабані не завжди навіть пристойних слів та завжди з тою самою метою „дати" чи „віддати" одній чи другій особі, часто під великими громадськими і навіть патріотичними гаслами. Але взяти це все під „лупу" та розглянути це крізь призму наших американських звичок і звичаїв, тоді робиться сумно, соромно і боляче за багатьох з тих, що „думають державними категоріями" і не знають або щонайменше не респектують найбільш елементарних прінціпів громадської етики.

Це тільки дуже загальникові приклади з наших громадських буднів, але вже й вони дозволяють на багатомовні висновки. Ясно, що дискусія, часом навіть дуже гостра дискусія, є творча в громадському житті. Бо з різниці поглядів, завжди може зродитися якась творча думка. Але вона ніколи не повстане з пустословної лайки.

У зв'язку з цим усім у нас все ще існує пекуча проблема кращого громадського виховання. На це ми маємо безліч своїх власних і чужих прикладів, аби ми всі тільки хотіли взяти собі їх до серця і розуму. Нам усім рішучо треба двигнути наш загал на вищий ступінь громадської зрілости, підходити і розглядати громадські справи по-громадському і кожному признавати всі ті права, які ми самі хотіли б мати та до кожного відноситись так, якби ми хотіли, щоб відносилися до нас. Основне знайомство демократичних прінціпів і форм в громадському житті тут кожному допоможе.

Ясно, що нашого загалу, а з ним і нашого громадського життя, ми не двигнемо на вищий ступінь громадської зрілости самими тільки теоретичними міркуваннями та докорами чи похвалами. Нам потрібно насамперед оживити нашу громадську роботу, скріпити її та в цьому громадському житті пильно стояти на сторожі загально прийнятої громадської етики. Тільки громадською практикою можна піднестися на вищий ступінь громадської зрілости.

І. Німчук, Едмонтон.

По виборах у Канаді

Як читачі „Свободи" знають уже з пресових повідомлень, канадійські вибори до домініяльного парляменту в Оттаві, 21-го з черги, закінчилися величезною перемогою ліберальної партії. Такою перемогою, якої та партія не осягнула ще ніколи в історії Канади, бо на всіх 262 посольських місць вона одна обсадила 193 з них. Решту мандатів здобули: прогресивні консерватисти 42, соціялістична партія ССФ 12, партія суспільного кредиту 10, незалежні 4, незалежний ліберал 1.

Чим пояснити таку блискучу перемогу ліберальної партії, якої в таких розмірах тут рішуче ніхто не сподівався?

На це склалося багато різних причин, з яких найважніші такі: ліберальний уряд не тільки втримує, а й розбудовує далі ту загальну лінію добробуту, що її осягнуло населення Канади в роках недавньої війни; той уряд дав собі розмірно легко раду з усіми тими проблемами, які виринули внаслідок повоєнних обставин, зокрема ж він забезпечив тисячні маси здемобілізованих вояків чи то працею, чи поселив їх на фармах, чи допоміг покінчити їхні студії; далі ліберальний уряд при помочі торговельних умов з Великою Британією запевнив фармерам середущої і західної Канади ринок збуту на їх пшеницю і інші фармерські продукти, а недавно тому ратифікував міжнародню пшеничну угоду, яка забезпечить фармерам також гарантовану ціну за пшеницю. Поза цим ліберальному урядові рахують в добро його обережність при насуванні воєнних контроль, так, що наглі господарські переміни не нарушили економічної рівноваги та не захитали матеріяльним добробутом канадійських громадян. Коли ж ще додати, що на кілька місяців перед виборами ліберальний уряд обнизив досить поважно податки на різні продукти й вироби загального вжитку, з чого скористали справді широкі маси населення, то зрозуміємо, чому мільйони виборців обдарували 27 м. м. своїм довір'ям саме ліберальну партію.

В цій розумній, передбачливій і тимсамим успішній політиці ліберальної партії треба шукати й причини виборчої поразки всіх інших канадійських партій.

Такі наприклад, прогресивні консерватисти, головний противник владної ліберальної партії, зійшли з 69 до 42 посольських місць, при чому втратили свою стару твердиню, провінцію Онтеріо, в якій лібералн здобули тепер 56, а прогресивні к о н с е р ватисти всього 25 мандатів. Широкі кола населення не можуть забути, що саме за уряду цієї партії під проводом Бенета в pp. 1930-35 Канада опинилася була в найгіршій депресії в усій своїй історії. До того велике число канадійців уважає консервативну партію головним речником великого промислу, а її провідників, слушно, чи неслушно, капіталістичними „пявками" чи там „рекінами". Не диво, що в таких обставинах прогресивні консерватисти не тільки не могли ніде захистити свого старого суперника, а ще й потерпіли в багатьох виборчих округах дошкульні втрати саме в його користь.

Ще більші втрати виказує в цих виборах робітнича партія ССФ, що замість 28 послів матиме в новому парляменті всього 12. Головна причина такого її погрому скривається в тому, що вона не ставила ніколи ясно своєї соціяльної програми, вона хиталася поміж лібералами й комуністами і тому не могла вдоволити значної частини робітників. Багато пишуть тут і про те, що цій партії недостає провідників з розмахом, з темпераментом ,більших індивідуальностей — і це привело її до катастрофи. Партія ССФ має у своїх руках уряд провінції Саскачеван, та при цих виборах до отавського парляменту ліберали її й там цілковито розгромили.

Що ж до партії суспільного кредиту, то це поправді партія льокальна, що не вміла чи не могла поширити своїх впливів на інші провінції Канади, поза Альбертою, де вона є при владі ще від 1935 року. Ця партія втратила в цих виборах два мандати (з 12 зійшла до 10). І цікава річ, що тими двома п е р е п а в ш и м и кандидатами партії суспільного кредиту є саме кандидати українці: дотеперішній посол Антін Глинка, що кандидував в окрузі Вегревил, та молодий наш музик Амврозій Головач, кандидат Північного Едмонтону. Чому ж так сталося?

Чому перепали українські кандидати?

На виборчу поразку п. Антона Глинки, яку свідомі українці відчули дуже боляче в цій Канаді, склалися, попри всі ті вище наведені атути, що ними оперували ліберальні кандидати проти своїх противників, ще й інші причини. Одна з тих, що комуністи, які в попередніх виборах мали у вегривильській окрузі в Альберті понад 3,000 голосів, кинули тепер гасло: „За всяку ціну повалити фашиста Глинку!" Торонтонське комуністичне „Українське Життя" ще в числі з 23. 6., отже на чотири дні перед виборами, накликувало ще раз „всіх прогресивних виборців" до повалення Глинки. У великій статті п. з. „Повалити фашиста Глинку!" там сказано виразно, що хоч противник Глинки, адвокат Дікур не є зовсім надійний, але, „наскільки відомо, ніхто його фашистом не вважав", а до того він „кандидує проти Глинки проти волі КУК, який Глинку підтримує". Далі пишеться про те, що „націоналісти, для яких Глинка став речником, незадоволені з Дікура", і тому „прогресивні" виборці, знаючи, що „Глинка — ворог, а Дікур — не друг", повинні „ворога ворогом бити". Так і сталося, бо комуністичні голоси, кинені на кандидата ліберальної партії Дікура, рішили про його посольський мандат. (Дікур має не цілих 2,000 голосів більше від Глинки, що зберіг зрештою число відданих на нього голосів при попередніх виборах). Таким чином можна з повним правом ствердити, що комуністи помогли вибрати Дікура і повалили Глинку. І це єдиний їх виборчий успіх, бо в цілій Канаді вони соромно провалилися, не здобувщи ні одного мандату. Всі їх кандидати, що виступали в 17 округах, виказують у порівнянні з попередніми виборами зменшення голосів переважно на половину, а їх провідник Тим Бак, що кандидував в окрузі Торонто-Трініті, заняв щойно третє місце і стоїть далеко позаду і вибраного ліберального, і перепавшого к о н с е рвативного кандидата.

Крім двох українських кандидатів у вегревильській окрузі (там ніяких інших кандидатів не було), виступало в цих виборах ще 14 інших кандидатів українського роду, отже разом 16. З них 5 кандидувало від ССФ, 3 з консервативної партії, 3 з партії суспільного кредиту, 1 незалежний кредитовець, 1 незалежний, 1 ліберал і 2 комуністи. З усіх цих кандидатів мали добрі вигляди бути вибраними: Амврозій Головач з партії суспільного кредиту в Північному Едмонтоні, що зібрав на себе майже 9,000 голосів проти 10,871 головного ліберального кандидата, і б. посол з партії ССФ Федір Заплітний, що в окрузі Давфин, Манітоба, здобув 6,461 голосів, тоді як переможець-ліберал дістав 7,590 гол. З сумом треба ствердити, що в обох цих випадках програну українських к а н д и д а т в спричинили таки українці. Бо тоді, коли за кандидатурою Головача стануло лавою українське населення Північного Едмонтону, то деякі чолові

(Докінчення зі стор. 3-ої).

К. ПЕТРУС

СОВЄТСЬКІ АРЕШТАНТИ

...ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОБДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

67)

Часом поміж колодами зрідка спалахувала у к р а ї н с ь к а пісня, осяювала стомлені обличчя робітників, розповідаючи їм про їхні осиротілі родини, про далеку батьківщину і вкрадену у них свободу...

Але колоди котились далі, пісня вимушено уривалась, і крилата потвора, здавалося, ще лютіше повзла, гриміла і тріщала.

Інженер Костин кілька разів за зміну обходив свої „володіння", стежив за ходою роботи на колодотязі, і весь час напівголосно повторяв с а м собі все те саме:

— 27 і шість нулів! 27 і шість нулів!

Якось він сказав своєму помічникові:

— З таким народом можна „випомпувати" з річки не тільки ліс, а й воду. Який жахливо живучий наш чоловік! Йому наліпили десять років, відірвали від родини, загнали в цю задрипану пустелю, а він пісень співає! Тільки наш народ і може творити такі чуда. Заженіть сюди европейців, і всім їм край тут буде... А ми от лаштуємось освоїти тундру і збудувати в ній поліметалічний комбінат. Хіба нам бракує місця на материку, що насвідомих притягли сюди? Значить, нема вже куди дівати в'язнів... 27 і шість нулів!..

— З горя горлають, — сумовито сказав помічник. — Умирати нікому не хочеться, а жити тяжко, от і співають. Коли б можна було дістати „пального", понапивалися б, та так вовками виють — піснею розважаються... Краще не братись до цих аналіз, а то не витримає ніяка шайба. Найліпші ліки від усякої недуги — це не думати про неї...

Махорин думав — думав, та й повісився в убиральні, а я хочу жити... Родина на волі зісталась. Шість років якось відбудемо, може, з а л і к а м и скинуть пару років, а там, амнестія якась підвернеться — так і дзвоник задзвенить.

— У мене ця мудрість ніяк не виходить, — знов заговорив Костин, — не виходить вона в мене... Ви тільки уважно подумайте: 27 і шість нулів!

— Я вас не розумію, — перебив його помічник, — що значать ці цифри, які ви скрізь і завжди повторяєте. Що вони значать?

— Зараз ви мене, шановний, зрозумієте. І що вони значать, і чого вони не значать. Коли в 1906 році ,як я був іще студентом Політехніки, я від імени соціял-демократів робив доповідь на політичні теми в Київському депі і переказав робітникам тодішню цифру загального числа в'язнів царизму — 500 тисяч чоловіка, зібрані з несподіванки ойкнули і зарееіли бурхливим протестом. Ця цифра так вразила їх, що один старик — коваль, пам'ятаю, підійшов до мене впритул — обличчям до мого обличчя, великою зготкою насупив свої брови і якось особливо допитливо с п и т а в: „Товаришу студенте, невже ви правду кажете, що 500 тисяч?" Я поклявся йому і всім зборам, поклявся на честь свого студентського мундура, що ця цифра точно перевірена і відповідає дійсності. Коваль, вислухавши мене, хутко зірвав із себе шапку, кинув на стіл, стиснув кулаки і грізно простогнав, скрипячи зубами: „Смерть кривавому Миколаю!" А що зчинилось на зборах! Жах! Ніколи я не забуду того гніву і обурення! Це було тридцять років тому. Так, так, шановний, за кривавого Миколая! 500 тисяч бідних в'язнів!

А за таємними даними ГПУ і Наркомюста, за роки „безкровної" і до 1 січня 1935 року зазнало репресій совєтських громадян 27 і шість нулів, тобто, двадцять сім мільйонів чоловіка!

Так ті 500 тисяч бодай щось там робили, бунтувались, ішли проти царизму, а ці... Більш, як десять мільйонів закурклених і вислано самих чесних хліборобів — селян-хліборобів...

А решта мільйонів, коли розглянути їхні справи до світла якого хочете европейського, американського, чи азіятського права — теж безвинні жертви большевицьких експериментів. Га? 27 і шість нулів!, І ніякого тобі гніву і протесту нема! Навпаки! Вони навіть самі себе охороняють... За кривавого царизму дві чи три сотні в'язнів охороняла команда з 40-50 чоловіка, а все таки траплялися втечі. А у нас, наприклад, у таборі 13 тисяч людей, і їх охороняють тільки 20 чоловіка вільнонайнятих, а решту охоронців навербовано спроміж самих же в'язнів — побутовиків. І вони пильніше охороняють нас, ніж професійні й наймані держиморди. Ось як тонко влаштована система! І ніякого вам бунту і гнівного коваля із стиснутими кулаками! І ніякий Толстой не верещить: „Не можу мовчати!"... Навіть пісень співають. І плещуть. Соціялістичні змагання влаштовують... Боротьба за перехідний червоний прапор... Ні, я не можу! Ця хитра штука ніяк не вкладається в мої мізкові клітини, а коли намагався втиснути її туди, негайно ж починав відчувати, як свідомість моя починає збочувати, небезпечно... 27 і шість нулів! Це ж майже ціла Польща! Нехай половина з них якось викрутилася спід опіки ГПУ, а друга тягне лямпу, поволеньки переселюючися в зоряні світи... Га? 27 і шість нулів!

— І що ж ви, товаришу Костин, пропонуєте, виходячи з тих цифр? — глухо спитав помічник.

— Що я пропоную? — перепитав Костин і несподівано випалив:

(Дальше буде).

Російська „Ліга Боротьби за Народню Свободу" і Україна

В російській пресі в Америці в березні цього року оголошено „Основні тези" програми новоствореної російської „Ліги Боротьби за Народню Свободу". Згідно з цією програмою російська Ліга має завдання боротися проти комуністичної диктатури і за встановлення в Росії демократичного ладу.

Створення російської Ліги для боротьби проти комуністичної диктатури є фактом, що змінює сили світової демократії в боротьбі проти большевицької Росії. Однак з української сторони є рішучі застереження проти тих тез згаданої Ліги, які торкаються народів, поневолених Советською Росією, в тім числі й України.

З цього приводу Інформаційна Служба Виконного Органу УНРади констатує слідуюче:

Комуністична диктатура в Росії — це витвір історичного розвитку російського народу, що в своєму минулому не мав вільного політичного ладу і не знає пошани до свободи інших народів. Коли в Росії після упадку царату 1917 р. запанувала диктатура комуністичної партії, інші народи бувшої царської імперії утворили свої незалежні демократичні держави, як балтійські народи, Україна, народи Кавказу і інші. Советська Росія після довгої кривавої боротьби своєю мілітарною силою окупувала ці країни і тримає їх під своєю владою терором. Без російської военної сили комуністична диктатура не могла би запанувати над цими народами, бо місцеві комуністичні рухи серед цих народів були і є слабі, а зокрема на Україні до приходу московської окупаційної влади взагалі не було ніяких українських большевицьких організацій.

Російський імперіялізм не є якийсь новотвір комуністичного режиму, він глибоко вкорінений в політичній традиції Росії. Тимто всі російські політичні групи — від монархістів до соціялістів — як раніше (до і підчас революції 1917 р.), так і тепер не хочуть визнати права народів, поневолених Росією, на вільне самоозначення.

Ця тенденція виявляється і в програмі російської „Ліги Боротьби за Народню Свободу". Вже сама назва органу Ліги — „Майбутня Росія", в якім поміщено основні тези плятформи Ліги, показує, що Ліга має на увазі збереження російської великодержави (на терирії СССР), яка й надалі панувала б над народами, що були до неї прилучені силою. Хоч в основних тезах плятформи Ліги говориться на вступі про „союз народів, створений вільним порозумінням", але з другого боку категорично заявляється: „Тільки Установче Зібрання, обране всіма народами країни,... буде мати право остаточно встановити порядки для майбутньої визволеної Росії". Це значить, що долю народів, поневолених Росією, вирішав би російський народ, який має чисельну більшість в СССР. Таким чином, проголошені російською Лігою кличі про вільну згоду народів і їх свобідний розвиток — це лише слова, що прикривають дійсну тенденцію Ліги — відновити після упадку комуністичного режиму „єдину неділиму Росію", хочби й проти волі неросійських народів, що належать тепер до СССР.

Тому Інформаційна Служба Виконного Органу УНРади заявляє:

1. Програма російської „Ліги Боротьби за Народню Свободу" фактично не визнає права поневолених Советською Росією народів на вільне самоозначення. Ця програма не бере на увагу того, що неросійські народи, як українці та інші, після революції 1917 року створили свої незалежні демократичні держави і поклали великі жертви в боротьбі за свою свободу і вільний розвиток. Революційна боротьба, між іншим у формі повстанських рухів, не припиняється ввесь час на територіях поневолених Росією народів. Зокрема на Україні не вщухає визвольна акція Української Повстанської Армії, а на чужині діє Українська Національна Рада як представництво українського народу в його боротьбі за державну незалежність.

З цих причин програма російської „Ліги Боротьби за Народню Свободу" не може мати довіря в українському народі, як і серед інших народів, поневолених Росією. Всяке накидання форм міжнаціональних взаємин згори українці і інші поневолені народи уважатимуть за насильство над своїм правом і будуть проти цього всіма силами боротися.

2. Запроектований російською Лігою плян упорядкування міжнаціональних взаємин шляхом скликання Установчого Зібрання „всіх народів" колишньої Росії не може вирішити проблеми поневолених Росією народів. Такий плян міг би, навпаки, ще більше загострити національні противенства на Сході Европи і стати наново загрозою для свободи і мира на цьому просторі і в цілому світі. Установче зібрання, вибране „всіма народами" колишньої Росії, фактично було б висловом волі російського народу як більшости в СССР і не могло б забезпечити прав інших народів на свободу і вільний розвиток.

Зокрема щодо українського народу, то тільки власні, демократично вибрані законодатні установи незалежної України можуть створити владу, відповідаючу інтересам України, і рішати, на основі рівноправности, про взаємовідносини української держави з іншими народами. Для забезпечення свободи українського народу перед загрозою російського імперіялізму українська політика вважає за доцільне включення України в систему міжнаціональних союзів з іншими вільними европейськими народами, на якій мав би спертися новий лад Об'єднаної Европи.

Інформаційна Служба Виконного Органу Української Національної Ради.

В чому благословення?

(Замість фейлетону).

Коли нам в Европі казали: „Ваше незнання Америки є ідеально повне" — ми вірили і не вірили. Вірили, бо звідки нам знати Америку, і не вірили, бо частину Америки творять такі ж, як і ми, наші люди.

Але швидко виявилося, що й цієї нашої Америки ми не розуміємо. Тобто, не цілої її, а тієї частини, про яку мушу писати.

В нас, у старому краю, від часу біблійних праотців лунало гасло: „Ідіть і розмножуйтеся!"... І ми йшли і розмножувалися, як могли, бо нам казали, що діти благословення Боже — що в молоді наше майбутнє. Нікуди правди діти, автор цих рядків, якому дотепер не пощастило розмножитися, почував себе на Божому світі гірше, ніж місяць: не світиш, мовляв, не грієш, даремно в Бога хліб їси.

Зате як прекрасно почував себе мій товариш Михайло?!... Двоє діток дозрівають, як „томейти", двоє діток щебечуть, як соловейки. Американський консул, у Бремені, як побачив — аж у долоні сплеснув. Без слова цілій родині о-кейнув, дарма, що здоров'я Михайлових печінок лишилося в концтаборах „на нашій-не своїй землі". А я, сірома-бездітченко, дві години в консула сидів...

Але приїхали ми до Америки — і ролі нагло помінялися. Тобто, працювати працюємо однаково і їсти імо однаково. Та коли прийшлося шукати за мешканням (де ж шукати його, як не серед своїх братів?...), я відразу побачив, що козир по моїй, бездітній, стороні. Коротко й ясно: я від першої днини свого побуту тут маю свій вільний „рум", на вільній землі Вашингтона, а мій „дітний" Михайло і досі шукає за пристанищем. Шукав у мільйоновому місті — не знайшов, шукає в 70-тисячному — не знаходить. „Руми" є і Михайла люди, з першого ж менту, „лайкують", але як почують, що в нього діти, пиши: пропало. Зараз чухаються в потилицю:

— Ю сій, Майк... Ввел... все було б ол райт, якби не діти. Я на гавс працював все життя, а діти — ю нов: то лінолеум зачепить, то флор зарисує то айсбаксу відчиненою лишить... Хто нині дітей прийме?!...

І мають рацію: ніхто не хоче дітей приймати. В висліді Михайло живе і працює в 70-тисячному місті, його жінка за 500 миль, у мільйоновому місті, а діти плачуть за батьками в... сиротинці.

Якби Михайло не був практикуючий християнин, він завдав би собі питання: в чому, властне, благословення Боже — в дітях, чи в „гавзі"?

Але Михайло твердий, тому й твердо шукає далі. Шукає людини, яка сказала б за Христом:

— Дозвольте діточкам прийти до мене!

А покищо Михайло, в неділю бачить у церкві тих, що йому відмовили і дивується: чого просять у Бога ці люди Чи, часом, не „ашуренсу", щоб забрав їх по смерти до неба з їхнім „гавзом", незачепленим лінолеум і незарисованим „флором"?

Як сказати їм, що такий „ашуренс" приходить тільки одним шляхом — шляхом допомоги ближньому?...

О. Сип.

По виборах у Канаді

(Докінчення зі стор. 2-гої)

одиниці одного українського середовища не тільки агітували явно-славно проти українського кандидата, але й доставили ліберальній партії в дні виборів свої авта, щоб могла взозити своїх виборців до виборчих урн. А в окрузі Давфин висунено проти Ф. Заплітного другого, конкуренційного українського кандидата з консервативної партії, який не мав ніяких виглядів на вибір. Але, зібравши на себе 3,429 переважно українських голосів, припечатав тимсамим вибір п. Заплітного.

Всі інші українські кандидати зібрали у своїх виборчих округах невистачальне до вибору число голосів і коли можуть на кого нарікати, то хіба на себе самих, що не розвинули потрібної акції перед виборами. Тут варто ще згадати про представника ліберальної партії у північному Виніпегу п. Петра Тараску, що був спільним польсько - українським кандидатом і перепав усього 481 голосами проти кандидата ССФ.

Отже загальні підсумки канадійських виборів для українців зовсім не веселі. Замість бодай подвоїти число українських представників в оттавськім парляменті, там засяде тепер тільки один посол українського роду, що — як досі — є „незаписаною картою". Сам він зрештою кандидував під гаслом: „Ми далі зайдемо, як будемо плисти за течією, ніж проти течії!". А найсумніше те, що в Канаді є чимало таких українців, які багато говорять і пишуть про патріотизм і Україну, а в такій важній справі, як вибори, забули зовсім про солідарність і поставили вище свій груповий інтерес.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БОСТОН, МАСС.

Свято в память Т. Шевченка.

Українська православна парафія відсвяткувала цього року Шевченкове Свято на самі Зелені Свята. Бувало в Україні в ці свята віддавано пошану полеглим нашим героям і мученикам, але Шевченко був найбільшим героєм і мучеником і тому саме помянули ми Шевченка на самі Зелені Свята, дня 12 червня. Церква була замаєна, так, що видавалось, що ми в українській церкві в старім краю. Наш парох, о. Е. Королишин, відправив по Службі Божій панахиду перед образом Шевченка, прикрашеним п. П. Бербелицьким квітами і синьо-жовтою лентою, а теж сказав слово про генія України та його великий Заповіт. По панахиді громадяни І. Масний та Д. Бортник зібрали в церкві $30 на допомогу скитальцям. Того самого дня пополудні відбувся святочний концерт з гарною програмою, яку виготовив о. Е. Королишин, а до виконання якої втягнув таланти нашої молоді.

Вступне слово й святочну промову виголосив гром. М. Давискиба. Передав важніші дати з життя і творчости поета та візвав до згоди і спільної праці для добра українського народу. Церковний хор молоді відспівав „Заповіт" Шевченка, муз. Стеценка, а далі „Думи мої" Шевченка, муз. Білинського, Дударик М. Леонтовича та Ой умер старий батько, муз. Колесси.

По деклямації гром. Антона Івашка, наступило барітонове сольо нашого знаменитого співака Антона Пащака, що відспівав „Реве та стогне" (Шевченко-Лисенко) та „Ой чого ж ти дубе" Черкасенка, муз. Стеценка. Сопран пані Неоніля Ярош і тенор п. Михайло Ярош відспівали дует „Чорна хмара" зо „Запорожця" Артимовського, що випало дуже гарно. Шкільні діти, з яких деякі вже є з третього покоління, відспівали цілу низку українських пісень так мило, що приявні з радости заливались сльозами. Многонадійна оперова співачка Люба Королишин відспівала „Плавай, плавай лебедонько" (Шевченко-Стеценко), „Якби мені мамо намисто" (Шевченко-Лисенко) і „Горить моє серце", при акомпаніяменті о. Королишина. Це чи не перший раз мала наша громада нагоду почути таку знамениту співачку, яка ще мусіла заспівати дві пісні як наддаток. Дальшою точкою програми було барітонове сольо о. Е. Королишина. Відспівав: Кряче ворон, Українська Дума, За думою дума і Гомоніла Україна. Акомпаніювала п-ина Люба Королишин. О. Королишин любить українську пісню, сам гарно співає і вміє заохотити молодь до співу. Молодий бувший скиталець, Богдан Стецько, віддеклямував Пролог, присвячений памяті Шевченка, з вервою і чудовою вимовою.

Далі промовляв о. Королишин, навязуючи до великої науки Шевченка та цього, що нам треба роботи, щоб знов ожила добра слава України.

Потім переведено збірку на скитальців, яка принесла коло $50.

Був ще виступ хору, який закінчив програму молитвою зо „Запорожця за Дунаєм". Дяка Богові, що дозволив вернути на рідну землю, в Україну, особливо зворушила наших 6. скитальців.

Гром. І. Масний подякував як голова Громади виконавцям за труд, а присутнім, що так численно прибули і зложили жертву. Свято закінчено відспіванням гимну „Ще не вмерла Україна". Випало воно під кожним оглядом гарно й додало нашій молоді ще більшої охоти до участи в таких святах.

М. Давискиба.

БОСТОН, МАСС.

На працю ЗУАДКомітету.

Підписаний зібрав між членами українсько - католицької парафії $15 на потреби Злученого Українсько - Американського Допомогового Комітету.

Жертвували: Відділ 374 У. Н. С. $5; по $2: В. Блажків, І. Геба, М. Кисіль, та М. Кисіль; по $1: В. Панталюк і А. Рогач.

Микола Кисіль.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обовязком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшати кадри ідейних українських працівників.

НОВА ДЕПОРТАЦІЯ З ПОЛЬЩІ

„Дзєннік Польскі" повідомляє: З Польщі надходять відомості про готування широкої депортаційної акції до СССР „советських громадян", які живуть сьогодні в Польщі без советського дозволу.

В першій половині травня в польській пресі поміщено комунікат, в якому стверджувалося, що на території Польщі проживає певна кількість советських громадян, вивезених під час війни до Німеччини. Комунікатом повідомлялося їх, що вони без труднощів можуть звертатися до советських репатріяційних урядів у Варшаві, Вроцлаві, Гданську, Щеціні або Легниці. В комунікаті виявлено також, що в Волові, коло Вроцлава, існує спеціяльний збірний пункт для репатріянтів до СССР, де советські громадяни отримують безплатні кватири та харчі аж до часу виїзду. При виїзді, як впевняє комунікат, всі репатріянти можуть забирати з собою свій рухомий масток і предмети особистого вжитку.

Функціонарі УБ (польське НКВД) дбайливо вишукують усіх людей, яких можна б було зарахувати до категорії „советських громадян". Акція репатріяції має на меті також привабити до СССР советських дезертирів, що їх, правдоподібно, в самій Польщі нараховується 30 тисяч.

„Дзєннік" звертає увагу, що досі режимова преса в Польщі ніколи не згадувала про якихнебудь советських громадян на польській території. Тому часопис робить висновок, що „акція репатріяції" не має нічого спільного з добровільним поворотом до СССР, але створює тільки притоку, щоб під поліційним натиском вивезти значну кількість людей, необхідних советській владі для здійснювання її господарських плянів. Часопис твердить, що йдеться тут про „поляків", які вивтікали або які добровільно переселилися з земель на схід від Буга до теперішньої Польщі. Але загально відомо, що в числі тих 600 тисяч „поляків" знаходиться велика кількість українського і білоруського населення. Це були ті люди, які заздалегідь вивтікали перед наступом большевиків на захід або потім, прибравши чуже національне ім'я, легальними транспортами „репатрійованих поляків" переїхали з західних українських чи білоруських земель до Польщі. — (У. Д.)

КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

НОРМАНСЬКЕ ЧОВНО З-ПЕРЕД 1000 РОКІВ. — Це „Ормен Фріске", вікінгське човно, збудоване на зразок човнів з-перед 1000 років. Кажуть, що якраз на такому човні мали нормани доплисти до берегів Америки. Ці давні варяги могли на таких самих човнах доплинвати Дніпром до Києва і оЧрного моря.

Український Технічно-Господарський Інститут—УТГІ

УКРАЇНСЬКА ВИСОКА ПОЛІТЕХНІЧНА ШКОЛА.

16. травня 1949 р. святкувала Українська Висока Політехнічна Школа — УТГІ свій Академічний День в Реґензбурзі — День заснування Школи. Минуло 27 років з того часу, як в Подєбрадах, Чехословаччина, була заснована Українська Господарська Академія — УГА за згодою президента ЧСР Масарика та міністерства хліборобства й міністерства зовнішних справ. Ця Українська Висока Політехнічна Школа — єдина на чужині поза межами батьківщини, по цей бік „залізної завіси", стала осередком українських науково-технічних та економічних сил, що часом в дуже несприятливих обставинах змогли плекати та розвивати українську науку. З цієї Школи спочатку УГА (а від 1932 р. УТГІ), вийшло 560 абсольвентів дипломованих інженерів: лісівників, агрономів, гідротехніків, меліораторів, хеміків, економістів. Крім того було 14 докторів, які представили свої наукові праці та захистили їх. Ці інженери абсольвенти та доктори роз'їхалися по всьому світу, а найбільша частина їх працювала в західніх землях України, де віддала свої знання й сили в користь свого народу, приймаючи участь в організації та розвитку господарського життя західньої України. За цей час в позаочному секторі УТГІ студіювало та покінчило курси з різних ділянок науки коло 9,000 студентів.

Професура, працюючи науково, видала 3 випуски „Наукових Записок" та коло 200 підручників з різних галузей техніки, економіки, українознавства.

В зв'язку з військовими подіями опинився УТГІ в 1945 р. в Реґензбурзі в Баварії, де з дозволу американської влади відновив свою чинність як в ділянці авдиторного навчання, так і позаочного. Спочатку поновили чинність 3 факультети: агрономічно-лісовий, інженерний та економічний, а в 1946 р. було відкрито в Мюнхені ветеринарний та фармацевтичний факультети.

В першому році відновлення діяльности УТГІ (1945/46) записалося 66 студентів на всіх трьох факультетах, а в академічному році 1946/47 — вже 365 студентів, в 1947/48 на початку шкільного року було 875 студентів, а в кінці року залишилося 569 з причин абсольвування школи та виїзду на працю до Англії та Бельгії. В академічному році 1948/49 вписалося 392 студенти, а в кінці року лишилося 273 — теж з тих самих причин: закінчення студій та еміграція.

За весь час чотирирічного існування УТГІ в Реґензбурзі—Мюнхені склали дипломові іспити та одержали титул дипломованих інженерів (агрономів, лісівників, будівельників, хеміків, економістів), або лікарів - ветеринарів чи маґістрів фармації — разом 178 абсольвентів, а 14 — зложили докторські праці та захистили їх і дістали науковий титул доктора. В 1949 та 1950 рр. мають ще абсольвувати коло 200 осіб, — тих, що почали свої студії в Реґензбурзі.

Щодо національности, то в УТГІ студіювало 91% українців, 9% — чужинців: поляки, литовці, білорусини, лотиші, росіяни, естонці, хорвати, болгари. Це є признання нашої Високої Політехнічної Школи з боку чужої молоді; сподіваємося, що ці абсольвести будуть дійсними приятелями українського народу.

Педагогічні сили УТГІ на всіх п'яти факультетах складалися з 140 осіб, нині залишилося 115, з них 35 професорів, 24 доценти, 40 лекторів та 16 асистентів. За 4 роки своєї плідної праці УТГІ може похвалитися двома хемічними лабораторіями: одна — в Реґензбурзі хемічно-агрономічна, а друга — Мюнхені хемічно - фармацевтична. Устаткування лабораторій вповні відповідає вимогам навчальних плянів для хемічного, агрономічно - лісового й фармацевтичного факультетів. Теж зорганізовано ряд кабінетів: фізики, фізичної хемії, ґрунтознавства, мінералогії, хліборобства, лісівництва, фізіології тварин, геодезії, мікробіології, креслення та ін.

В Реґензбурзі є дослівне поле, де плекаються різні рослини та переводяться досліди з ділянки агрономічних та лісових наук. На цьому полі плекалося 429 різних видів рослин, з того 76 лікарських.

Бібліотека УТГІ нараховує коло 3,000 томів книжок в українській та чужих мовах з різних ділянок наук технічних, економічних та українознавчих.

Науковий сектор УТГІ, крім відбутих 38 наукових доповідей, видав один том „Наукових Записок", в якому поміщено 10 ориґінальних наукових праць професорів УТГІ присвячених, головно, Україні. До кожної праці додано резюме в англійській та німецькій мовах. „Наукові Записки" розіслано до багатьох наукових бібліотек та університетів і політехнік світу. Звідти приходить багато запитів щодо попередніх трьох томів „Наукових Записок", але на жаль їх не можна було їм надіслати, бо ці „Наукові Записки" були залишені в Подєбрадах і знищені пізніше большевиками. Тому що нема засобів на дальше видання „Наукових Записок" (ще за 4-ий том не виплачено за друк з браку коштів), видаються тепер циклостилем наукові бюлетені по 100 примірників. Там професори УТГІ вміщують свої ориґінальні наукові праці, до яких додаються резюме в англійській та німецькій мовах. Більшість праць присвячена Україні; так чч. 3-4 присвячені українському лісові.

Сектор позаочного навчання сильно розвинув свою чинність за ці 4 роки існування в Реґензбурзі та в зв'язку з поступовим зменшенням авдиторного навчання та можливого перенесення УТГІ праця цього сектору набирає знов головного значення. Тому розширяються навчальні завдання цього сектору. Тут в Реґензбурзі видано 40 нових підручників. Число студійників збільшилося на 1,900 осіб, які розсіяні по всьому світу і своїми студіями позаочно зв'язані зі своєю школою УТГІ, доповнюючи в цей спосіб свої знання або набуваючи нові знання, потрібні для нового життя.

Немалу ролю відіграв УТГІ в організації та зверхнім керівництві фахового навчання по таборах в Німеччині на середніх фахових школах та курсах. В рр. 1945-1948 було коло 60 шкіл та курсів, коло 400 осіб педагогічного персоналу та 2,344 курсантів. Ця діяльність нині вже припинилася.

Тепер УТГІ є одинокою вільною українською Високою Політехнічною Школою, що виховує висококваліфікованих фахівців з різних галузей техніки, передусім з узглядненням наших національних потреб. Інтернаціональність науки взагалі, а технічної зокрема, не стоїть всупереч вихові молодих інженерів, що пізнають і вивчають головно галузі техніки, безпосередньо зв'язані з можливостями й інтересами нашої країни, нашого народу й нашої майбутньої держави. Ці знання може дати інженерові тільки своя національна політехніка.

МАЮТЬ З ЧОГО ВИБИРАТИ!—Марта Ен Дейвис з Монесен, Па., та Давид Шефер з Виндбер, Па., прибули до Мілітарної Академії в Велей Фордж, щоби приглянутись своїм дядькам, як вони машерують в параді з нагоди закінчення шкільного року. Кадети, що кінчать школу, викидають згідно зо звичаєм свої шапки. Марта та Давид, як бачимо, вибирають, що їм пасує, а мають з чого вибирати.

КРІЗА ІРЛЯНДСЬКОГО УРЯДУ.

Доблін, 8 липня. — В ірляндському парляменті опозиція під проводом де Валери відкинула вчора одну технічну пропозицію уряду більшістю 62 голосів проти уряду і 59 голосів за ним. У зв'язку з цим заповідається можливість крізи уряду, що відбув зараз ввечорі окремі наради і сьогодні, правдоподібно, мав видвигнути в парляменті справу довір'я. Якщоб голосування випало з таким самим вислідом, тоді уряд пішов би у відставку.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками одинадцяти мільйонового Союзового майна!

ЗУАДК ДО НОВОПРИБУЛИХ

До всіх новоприбулих переселенців:

ЗУАДКомітет пригадує всім новоприбулим до Америки переселенцям, щоби при кожній зміні адреси сейчас подавали нову адресу до відома ЗУАД Комітету, а то в своюму власному інтересі. Є побажанним, щоб це робили всі новоприбулі українці - переселенці, без огляду на організацію, старанням якої вони приїхали.

Адреса ЗУАДКомітету є слідуюча:

United Ukrainian American Relief Committee, Inc.
45 De Long Bldg., 13th and Chestnut Sts.,
Philadelphia 7, Pa.

Читайте українські книжки та часописи, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила.

ПОШУКУВАННЯ

Пошукую **АННИ РІП**, батько Павло, з села Ярчівці, повіт Зборів. Має перебувати десь в Ню Йорку або в околиці. Маю важну справу для неї. Прошу голоситись на адресу:
ПАВЛО ЗЯТКОВСЬКИЙ,
857 Forest Ave., Bronx 56, N. Y.

ЗЛЕПКА МИХАЙЛА з Отинії біля Станіславова, Галичина, має коло 55 років, а 25 років перебуває в U. S. A., пошукує **ІВАНЦІВ АНСЛЯ** з Отинії. Голоситись на адресу:
BIDNIAK IWAN
c/o H. F. McCracken
R. F. D. No. 1, Clyde, N. C., U.S.A.

Пошукую свого вуйка **ПЕТРА ВЕНҐЕР** (син Семена і Евдокії) з Підлісок Великих, повіт Львів, що перед першою світовою війною виїхав до Америки. Односельчан прошу також відізватись:
IVAN CHOMYN
226 N. Franklin St., Shamokin, Pa.

Братови сироти з Праги пошукують **ЙОСИФА НИКОРАК**, нар. 1889 р. у селі Селятин, Буковина, що приїхав до Америки 1913 р. і поселився в Нюарку, Н. Дж. Хто про нього знає, або він сам прошу зголоситися на адресу:
Rev. VLADIMIR FEDELES, Pastor
185 Abel Street, Akron, Ohio.

ПОШУКУВАННЯ

ТЕОДОРА КОГУТА зі села Зелена, пов. Скалат, що приїхав до Америки в часі від 1932-35 рр. і мав би перебувати в Ню Йорку або околиці, пошукує його товариш **ДМИТРО ҐАЛОНЖКА.** Зголошення слати на адресу:
S. SULYK,
4580 Westland, Dearborn, Mich.

МИКОЛА СЕНІВ з Крайківця замешкалий в
Mittenwald
Yoger-Kaserne Kuche II, 21.
Germany, Bawaria, U. S. A. Zone,
пошукує **ВОЛОДИМИРА І МИКОЛИ МАЛИШ**, замешкалих правдоподібно в Wilmington, Del. Адрес їх прошу подати на повищу адресу:

Вуйка **ЗАХАРІЯ СЕМЕНОВИЧА ШВИДЧЕНКА**, який виїхав до Америки у 1920. році з села Александрівка, Азовського району, пошукує родина **САМБУРОВИХ.** Хто знає щонебудь про нього прошу писати на адресу:
Mrs. S. HUCALUK,
160 — 14th St., Brooklyn, N. Y.

СВЯТОСЛАВА З ВОЛЯНСЬКИХ 1-о ПОПОВИЧ 2-о ЛЕССЕР, уроджена 25. лютого 1877 в Тюдеві (Зах. Україна), померла в Гартфорді, Конн., дня 30. червня 1949.

В наслідок воєнної заверухи мусіла Покійна опустити рідну землю в році 1944 з ріднею і опісля переживала в таборах в Австрії до часу, коли могла літаком дістатися до Америки і тут мала замір зажити належного супокою при своїй родині, яка вже від якогось часу в Америці перебувала. Але не довелось довше як 4 дні того спокою уживати, бо люта смерть перечеркнула всі заміри Покійної. — Глибоким смутком пригноблені: муж **ЛЕССЕР СТАНИСЛАВ**, емер. суддя, дочки: **ЗАЯЧКІВСЬКА МАРТА**, вдова по нотарі, **ПОПОВИЧ РОМАНА**, в Гартфорді; **РУДЕНСЬКА ІРИНА** в Лінцу (Австрія); внуки: **ЛІДІЯ БАРАБОЛЯКОВА** в Шікаґо, **ЮРІЙ РУДЕНСЬКИЙ, МАРТА РУДЕНСЬКА і БОГДАН ЗАЯЧКІВСЬКИЙ** в Лінцу; правнуку: **ХРИСТЯ БАРАБОЛЯКІВНА** в Шікаґо, **СОФІЯ ЗАЯЧКІВСЬКА** в Німеччині.

ЛЕССЕР СТАНИСЛАВ.

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ РЕАЛЬНОСТИ

Професійні Оголошення

ТАРЗАН, ч. 2130. Несправедлива нагода.

Цілу ніч Тарзан стояв на сторожі, коли осиротіла дівчина спала.

Тимчасом він здер шкіру й очистив оленя...

...і раннім ранком мав уже готовий одяг для Норми на місце того, що його знищило тернє корчів.

Досвіта Тролат завважав, що Тарзан був самий, а підозріваючи, що він ранений, кинувся на нього, видаючи боєвий малпячий оклик.